

NIBIO KONFERANSEN **2018**

PROGRAM

MAT, MILJØ OG MULIGHETER

13. - 14. FEBRUAR 2018

X Meeting Point, Hellerudsletta

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

VELKOMMEN TIL DEN FØRSTE NIBIO-KONFERANSEN!

NIBIO-KONFERANSEN 2018

vil inneholde både fellesesjoner og parallelle sesjoner med faglige innlegg om ulike tema. I tillegg vil det bli en egen plakattutstilling, festmiddag og gode muligheter for samtaler og nettverksbygging.

Vi håper NIBIO-konferansen skal bli en viktig møteplass i årene som kommer!

Årets konferanse er bygget rundt temaene mat, miljø og muligheter.

Vi vil fokusere på følgende:

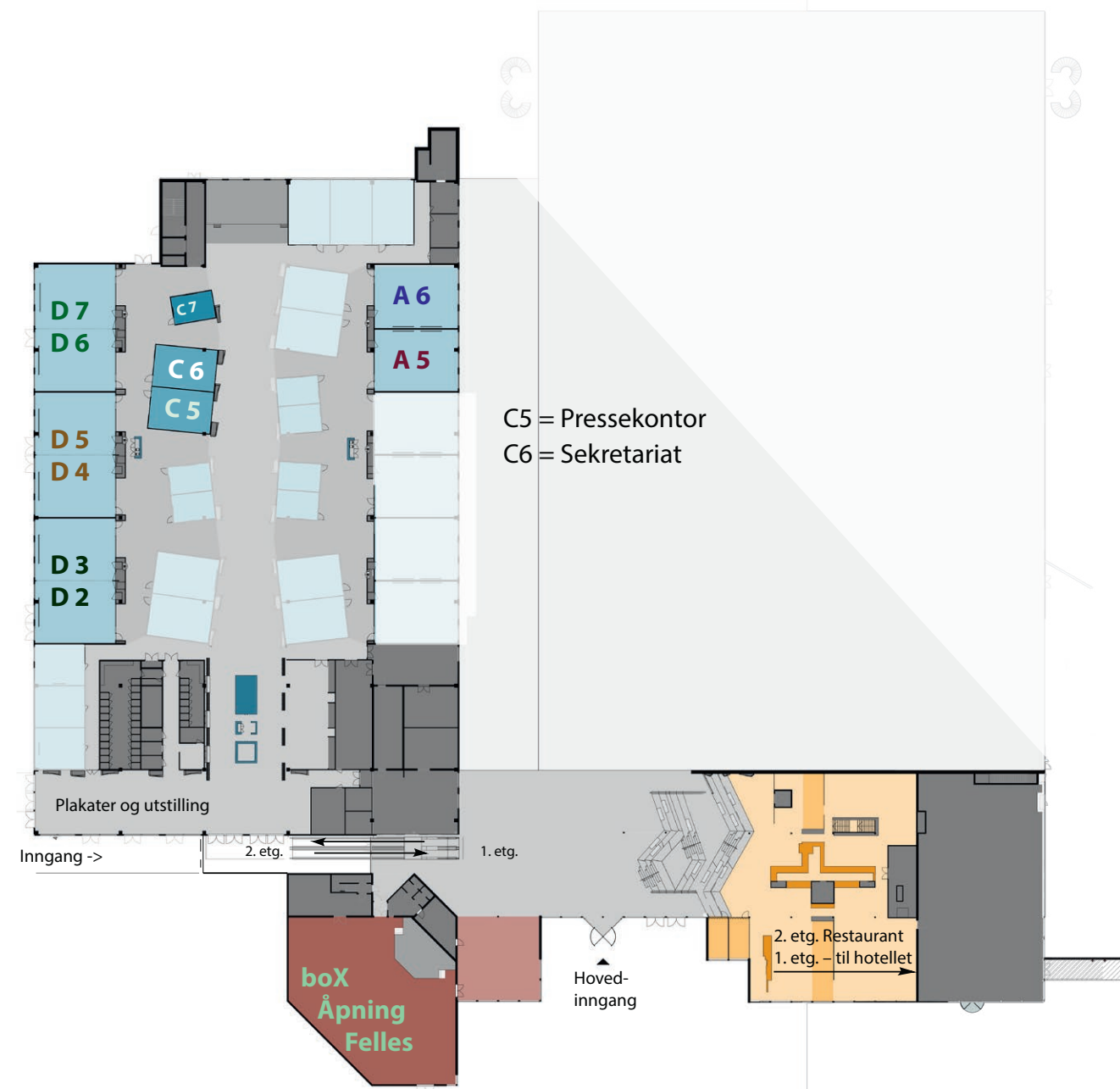
- Hvordan kan ny teknologi gi nye muligheter i landbruket?
- Hvordan kan vi drive bærekraftig matproduksjon i Norge i framtida?
- Hvordan kan landbruk bli en bærende og nyskapende kraft i næring og samfunn?

Vi hevder at det er viktig med økt kunnskap på alle disse områdene. NIBIO-konferansen 2018 vil også løfte blikket og se på landbruket både i Europa og i andre deler av verden.

Programmet er laget i samarbeid med Nofima, Veterinærinstituttet og Ruralis.

Nils Vagstad
Administrerende direktør

PROGRAMOVERSIKT

DAG 1

13. FEBRUAR

ÅPNINGSSESJON		Rom boX
PLENUMSSESJON MED DEBATT		Rom boX
Matproduksjon i Norge i et internasjonalt perspektiv		
ETTERMIDDAGSSESJON		Rom boX
Innovasjon og nyskaping i bioøkonomien		
PARALLELLE POSTER		
Post 1: Presisjonsjordbruket. Møteleder: Audun Korsæth, NIBIO.	Post 2: Teknologi i areal- og ressursforvaltning Møteleder: Hildegunn Norheim, NIBIO	
Post 3: Framtidssamfunnet - Sirkulær økonomi Møteleder: Knut Øistad.	Post 4: Landbrukets tilpasning til klimaendringene. Møteleder: Lillian Øygarden.	
PLAKATER OG UTSTILLINGER		

DAG 2

14. FEBRUAR

FELLES INNLEDNING				Rom boX
Klimapolitikk for landbruket				
Bolk	Rom D2/D3	Rom D4/D5	Rom D6/D7	
	MAT	MILJØ	MULIGHETER	
1	Økt bærekraftig matproduksjon	Klima	Landbruk over hele landet	
2	Dyrehelse og mattrygghet	Arealressurser, jord og jordvern	Sirkulærøkonomi	
3	Plante helse og mattrygghet	Landskap	Eksport	
4	Frukt og grønt	Vann - vannforvaltning og hydroteknikk	Forbruk og etterspørsel, matrender	
AVSLUTNINGSSESJON I PLENUM				Rom boX

DAG 1

TIRSDAG, 13. FEBRUAR 2018

ÅPNINGSSESJON i Rom boX

KL. 10:00 - 11:45

- «Velkommen» - Nils Vagstad, administrerende direktør i NIBIO
- Kulturelt innslag ved strykertrioen Oda Holt Günther, Gustav Rørmark og Brage Botn Seim
- «Norsk landbruk - muligheter i den framtidige bioøkonomien»
 - Landbruks- og matminister Jon Georg Dale
- «Bonden - en bioøkonom i praksis» - Lars Petter Bartnes, leder av Norges Bondelag
- «Normaliseringen med Kina. Store muligheter for bilateralt samarbeid»
 - Svein Ole Sæther, tidligere ambassadør i Kina
- «Matproduksjon - også et spørsmål om etikk og moral» - Henrik Syse, filosof og forsker i PRIO

LUNSJ i foajé

KL. 11:45 - 12:45

PLENUMSSESJON i Rom boX

KL. 12:45 - 15:20

Tema: Matproduksjon i Norge i et internasjonalt perspektiv

- Aslak Bonde er møteleder. Han vil introdusere følgende tema og innledere:
 - «Climate change; consequences on food production» - Anne Hope Jahren, University of Oslo
 - «EU Common Agricultural Policy beyond 2020: What are the pertinent policy questions and how to address them?» - Alan Matthews, Trinity College Dublin
 - «Mattrygghet med fokus på plante- og dyrvehelse, utviklingstrekk og trusler»
 - Gaute Lenvik, administrerende direktør i Veterinærinstituttet
 - «Innovasjon i meieriindustrien - muligheter og behov» - Eirik Selmer-Olsen, TINE
 - «Mat med smak og kvalitet - nasjonale og internasjonale markedsmuligheter»
 - Øyvind Fylling-Jensen, administrerende direktør i Nofima
- Påfølgende debatt med mulighet for spørsmål fra salen via Twitter

ETTERMIDDAGSSESJON

KL. 15:40 - 17:15

«Der digitalisering møter biologi - teknologidrevne omveltninger endrer også bioøkonomien»

- Silvija Seres, matematiker og teknologiinvestor

Etter en felles innledning i Rom boX om innovasjon og nyskaping i bioøkonomien, fordeler deltakerne seg på følgende poster:

POST 1 - PREISISJONSJORDBRUKET *i Rom D6/D7*

- Teknologi i matproduksjon - Audun Korsæth, NIBIO
- HuginOGMunin - a new hybrid UAV - Maximilian Pircher, NIBIO
- Fjernanalyse i engdyrkinga - Marit Jørgensen, NIBIO
- Avlingsestimering i eng ved hjelp av UAV - Jakob Geipel, NIBIO

Silvija Seres

POST 2 - TEKNOLOGI I AREAL- OG RESSURSFORVALTNING *i Rom A5*

- «Stordata» - Ingvild Nystuen og Hildegunn Norheim, NIBIO

POST 3 - FRAMTIDSSAMFUNNET - PANELDEBATT OM SIRKULÆR ØKONOMI *i Rom A6*

- Ivar Pettersen, NIBIO - debattleder
- Helene Bank, For velferdsstaten
- Ole-Jacob Christensen, Miljøpartiet De Grønne, Oppland
- Bjørn Egil Flø, NIBIO

POST 4 - LANDBRUKETS TILPASNING TIL KLIMAENDRINGENE *i Rom D4/D5*

- Forventede endringer i klima - nye muligheter for jordbruksproduksjon? - Wendy Waalen, NIBIO
- Plantesorter for framtidig klima - Sigridur Dalmannsdottir, NIBIO
- Plantevekstmodeller hjelper oss å tilpasse jordbruket til framtidig klima - Tomas Persson, NIBIO
- Våronn under ulaglige forhold - Randi Berland Frøseth, NIBIO

PLAKATER OG UTSTILLINGER

KL. 17:15 - 18:00

APERITIFF OG MIDDAG *i Rom boX*

KL. 19:30

KONSERT *i Rom boX*

«Fat Fred & the Possumhunters» og Stina Stenerud

DAG 2

ONSDAG 14. FEBRUAR 2018

FELLES INNLEDNING i Rom boX KL. 09:00 - 09:20
Klimapolitikk for landbruket ved statssekretær Atle Hamar, Klima- og miljødepartementet

PARALLELLE SESJONER, BOLK 1 KL. 09:30 - 10:30

MAT	MILJØ	MULIGHETER
Økt bærekraftig matproduksjon Møteleder: Anne Kjersti Uhlen, NMBU	“På dagsorden” - utvalgte tema fra “Klimaforum” Møteleder: Per Stålnacke, NIBIO	Framtidas bioøkonomisamfunn - hvordan frigjøre potensialet Møteleder: Harald Lein, Ruralis
Rom D2/D3	Rom D4/D5	Rom D6/D7
• Produksjon av grovfôr - mekanisering og økonomi - Aslak Botten, NLR • Yield gap – agronomisk kunnskap for høyere avlinger i kornproduksjonen - - Till Seehusen, NIBIO • Haustestrategiar for grovfôrproduksjon i vått klima - Synnøve Rivedal, NIBIO	• Omgraving av myr: Verknad på agronomi og klimagassutslepp - Samson L. Øpstad, NIBIO • Grunnlagsfakta om myrareal i Norge - Geir Harald Strand, NIBIO • Rødt kjøtt: Mer enn bare utslipp? - Klaus Mittenzwei og Astrid Johansen, NIBIO	• Transisjoner i bioøkonomien - aktører, institusjoner og teknologi - Magnar Forbord, Ruralis • Politikken betydning for en smart bioøkonomi - Jostein Brobakk, Ruralis • Rettigheter - en kritisk faktor i bioøkonomien - Frode Flemsæter, Ruralis • Fremsyn som metode i utviklingen av den nye bioøkonomien - Hilde Bjørkhaug, Ruralis
Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon

PARALLELLE SESJONER, BOLK 2 KL. 10:45 - 11:45

MAT	MILJØ	MULIGHETER
Dyrehelse og mattrygghet Møteleder: Asle Haukaas, Veterinærinstituttet	Arealressurser, jord og jordvern Møteleder: Jakob Simonhjell, NLR	Sirkulærøkonomi Møteleder: Mogens Lund, NIBIO
Rom D2/D3	Rom D4/D5	Rom D6/D7
• Utfordringer for folkehelsa - En samfunnsøkonomisk vurdering av tiltak mot MRSA - Petter Elstrøm, Folkehelseinstituttet & Carl Andreas Grøntvedt, Veterinærinstituttet • Mykotoksiner - i grensesnittet mellom mattrygghet og matsikkerhet - Hege Divon, Veterinærinstituttet • Er trygg mat typisk norsk? - Taran Skjerdal, Veterinærinstituttet	• Nasjonal jordsmonnstatistikk - slik er jorda i Norge - Siri Svendgård Stokke, NIBIO • Grunnlaget for bioøkonomien i x, y og z - hva, hvor og hvordan? - Geir Harald Strand, NIBIO • Jordvern - må vi feie for egen dør først? - Bjørn Gimming, Norges Bondelag	• Sirkulær mat- og bioøkonomi. Hva kan vi tjene på det? - Ivar Pettersen, NIBIO • Restressurser i norsk bioøkonomi – muligheter i nye verdikjeder - Signe Kårstad, NIBIO • Sirkulære verdikjeder for økt verdiskaping - Henrik Lystad, Avfall Norge
Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon

LUNSJ i Restaurant Gård KL. 11:45 - 12:30

PARALLELLE SESJONER, BOLK 3

KL. 12:45 - 13:45

MAT Plantehelse og mattrygghet Møteleder: Arne Hermansen, NIBIO	MILJØ Landskap Møteleder: Lars Johan Rustad, NIBIO	MULIGHETER Eksport Møteleder: Knut Øistad, NIBIO
Rom D2/D3	Rom D4/D5	Rom D6/D7
- Integrert plantevern - Hva er det og hvordan kan det brukes? - Ingeborg Klinge, NIBIO - Tilfellet gråskimmel - Fungicidresistens i fokus - Gunn Mari Strømeng, NIBIO - En nese for kvalitet - Luktstoff mot skadedyr - Geir K. Knudsen, NIBIO	- Når landbruket sine landskapspolitiske målsettinger? - Wenche Dramstad, NIBIO - Færre bønder samme areal - jordbruket i det norske landskapet - Svein O. Krøgli, NIBIO - Beiteressurser i utmarka - hvor og for hvem? - Yngve Rekdal, NIBIO	- Hvilken mulighet har Norge for å bli en konkurransedyktig aktør i verdens matvaremarked? - Eirik Romstad, NMBU - Urbant landbruk - bidrag til en mer bærekraftig og klimasmart matproduksjon - Jihong Liu-Clarke, NIBIO - Dyrevelferd - et konkurransefortrinn for norsk landbruk? - Kristian Ellingsen-Dalskau, Veterinærinstituttet og Ola Nafstad, Animalia
Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon

PARALLELLE SESJONER, BOLK 4

KL. 14:00 - 15:00

MAT Frukt og grønt Møteleder: Inger Martinussen, NIBIO	MILJØ Vann - vannforvaltning og hydroteknikk Møteleder: Anne Lyche Solheim, NIVA	MULIGHETER Forbruk og etterspørsel, mattrender Møteleder: Camilla Røsjø, Nofima
Rom D2/D3	Rom D4/D5	Rom D6/D7
- Forskningsbehov i gartneri- og hagebruksproduksjonen - Katrine Røed Meberg, Norsk Gartnerforbund - Økologisk hagebruksproduksjon - Anne Linn Hykkerud og Erling Stubhaug, NIBIO - Lagring av poteter og rotgrønnsaker - Pia Heltoft, NIBIO	- God vannkvalitet i 2021 - Utfordringer i vannområdene - Eva Skarbøvik, NIBIO - Framtidens miljøtiltak i nedbørfeltet - Marianne Bechmann, NIBIO - Drenering i et klima i endring - Johannes Deelstra, NIBIO	- Planteprotein viser muskler. Innovasjon innen bruk av planteprotein. - FoodProFuture, Antje Gonera, Nofima - Bedre utnyttelse av råvarene - Hilde Alvestrand, Norilia - Sunne komponenter fra restråstoff i persontilpasset mat - Diana Lindberg, Nofima
Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon	Spørsmål / diskusjon

FELLES AVSLUTNING *i Rom boX*

KL. 15:10 - 15:50

- Innovasjon - avgjørende faktor for overgang til den nye bioøkonomien
- Inger Solberg, Innovasjon Norge
- Fortid - nåtid - framtid - Oskar Puschmann og Bjørn Egil Flø, NIBIO, drar de lange linjene bakover og gir et skråblikk inn i framtida

Inger Solberg

Bjørn Egil Flø

Oskar Puschmann

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Parkering

Parkering ved konferansehotellet er gratis for alle som overnatter på hotellet.

Det er gratis parkering innerst til venstre på parkeringsplassen, innenfor avgrenset område merket "Gratis for registrerte konferansegjester". Dersom det er fullt her, kan man parkere på andre deler av parkeringsplassen, men husk å registrere bilnummer i hotellresepsjon eller konferansemottak. Inngang fra parkering til møtesenter via rampe.

Navneskilt

Vi ønsker at navneskiltene brukes under hele konferansen. Dette gjør det lettere å knytte kontakt med andre deltagere. I tillegg vil navneskiltet fungere som adgangstegn til konferansesalene, og til festmiddagen på kvelden 13. februar.

Måltider

Lunsj første dag serveres i foajéen innenfor hovedinngangen i første etasje. Den består av stasjoner med flere ulike småretter.

Festmiddagen inkluderer tre glass drikke. Alle som har betalt for middag vil ha en oransje markering på navneskiltet. Husk å medbringe navneskiltet til middagen. Etter middag blir det åpnet bar i samme lokaler (rommet boX).

For de som overnatter vil det bli servert frokost i restaurant Gård fra kl. 06.30.

Lunsj andre dag serveres i restaurant Gård (i andre etasje over hotellresepsjonen, inngang via amfi i foajé). Dersom noen ønsker vegetarmat eller annen diett og ikke har fått krysset av for dette ved påmelding, må dette meldes til konferansesekretariatet så snart som mulig.

Innsjekk og utsjekk av overnattingsrom

Felles innsjekk / utdeling av romnøkler gjøres fra kl.17.45 i foajé ved registreringen. Individuell utsjekk 14. februar før kl.12.00. Bagasjerom i foajé i nærhet til plenumsal. Telefon, minibar og lignende betales av den enkelte ved utsjekking.

Mobiltelefon og internett

Av hensyn til andre konferansedeltagere ber vi om at mobiltelefoner slås av eller settes på lydløs når man oppholder seg i møtelokalene. Det er gratis trådløst internett tilgjengelig både i konferanseavdelingen og på rommene.

Evaluerings

Et elektronisk evalueringsskjema blir sendt ut til alle deltagerne umiddelbart etter konferansen.

Spørsmål og kommentarer

Spørsmål og kommentarer kan rettes til konferansesekretariatet i lobbyen, eller til medlemmer av arrangementskomiteen som bærer oransje jakker/gensere. Se også kontaktinformasjon på side 20.

Følg NIBIO-konferansen på Twitter:

#nibiokonf

KONTAKTPERSONER

Marte Lund Edvardsen (prosjektleder):	marte.lund.edvardsen@nibio.no	920 10 016
Erik Revdal (leder av programkomiteen):	erik.revdal@nibio.no	959 88 630
Ellen Schei Pongo (hotell og registrering):	ellen.pongo@nibio.no	974 22 315
Morten Günther (pressekontakt):	morten.gunther@nibio.no	419 09 837

Du kan også finne mer informasjon her: www.nibio.no/nibiokonf

Følg oss på Facebook og Twitter
#nibiokonf

Marte Lund Edvardsen

Erik Revdal

Ellen Schei Pongo

NIBIO
KONFERANSEN
 2018